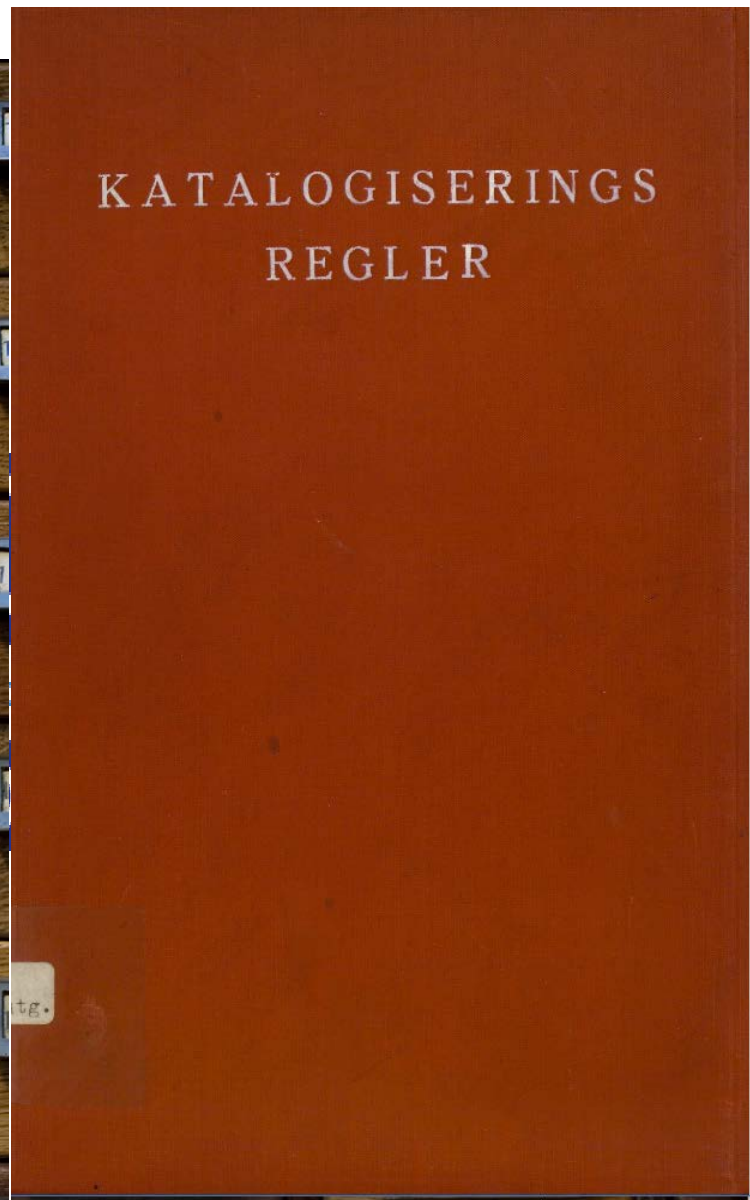

RDA : fra kortkatalog til internett

Katalogiseringsregler

- RDA
- RDA Table of Contents
- + 0: Innledning
- Section 1: Recording Attributes of Manifestation & Item
 - 1: Generelle retningslinjer for registrering av attributter for manifestasjoner og eksemplarer
 - 1.0 Gyldighetsområde
 - + 1.1 Terminologi
 - + 1.2 Funktionelle mål og prinsipper
 - + 1.3 Kjerneelementer
 - + 1.4 Språk og skriftsystem
 - + 1.5 Type beskrivelse
 - + 1.6 Endringer som krever en ny beskrivelse
 - + 1.7 Gjengivelse
 - + 1.8 Tall uttrykt med talltegn eller ord
 - + 1.9 Tidspunkter
 - + 1.10 Noter
 - 1.11 Faksimiler og reproduksjoner
 - 1.12 Eldre, trykte ressurser
 - + 2: Identifying Manifestations and Items
 - + 3: Describing Carriers
 - + 4: Providing Acquisition and Access Information
 - Section 2: Recording Attributes of Work & Expression
 - + 5: General Guidelines on Recording Attributes of Works and Expressions
 - + 6: Identifying Works and Expressions
 - + 7: Describing Content
 - Section 3: Recording Attributes of Agents
 - + 8: General Guidelines on Recording Attributes of Agents
 - + 9: Identifying Persons
 - + 10: Identifisering av familier
 - + 11: Identifying Corporate Bodies
 - Section 4: Recording Attributes of Concept, Object, Event & Place
 - + 12: Generelle retningslinjer for registrering av attributter for konsepter, objekter, hendelser

Verktøy og retningslinjer

1 Innstillinger

GENERELLE RETNINGSLINJER FOR REGISTRERING AV ATTRIBUTTER FOR MANIFESTASJONER OG EKSEMPLARER

1.0 Gyldighetsområde

Dette kapitlet gir bakgrunnsinformasjon til hjelp ved bruk av retningslinjene og instruksjonene i kapittel 2 RDA-4 RDA for registrering av attributter for manifestasjoner og eksemplarer. Det inkluderer:

- a) en forklaring av nøkkelbegreper (se 1.1 RDA)
- b) de funksjonelle målene og prinsippene som utgjør grunnlaget for retningslinjene og instruksjonene i kapittel 2 RDA-4 RDA (se 1.2 RDA)
- c) kjerneelementene for beskrivelse av manifestasjoner og eksemplarer (se 1.3 RDA)
- d) retningslinjer og instruksjoner som gjelder ulike elementer i kapittel 2 RDA-4 RDA:
 - i) språk og skriftsystem (se 1.4 RDA)
 - ii) gjengivelse (se 1.7 RDA)
 - iii) tall uttrykt med talltegn eller ord (se 1.8 RDA)
 - iv) tidspunkter (se 1.9 RDA)
 - v) noter (se 1.10 RDA)
- e) generelle retningslinjer for beskrivelse:
 - i) type beskrivelse (se 1.5 RDA)
 - ii) endringer som krever en ny beskrivelse (se 1.6 RDA)
 - iii) faksimiler og reproduksjoner (se 1.11 RDA).

13. februar 2018 ble norsk versjon av RDA Toolkit lansert

1.1 Terminologi

1.1.1 Forklaring av nøkkelbegreper

Det er en rekke begreper i dette kapitlet og i kapittel 2 RDA-4 RDA som brukes med en bestemt mening i RDA. Noen av disse begrepene er art i 1.1.2 RDA-1.1.5 RDA.

Kapitler

http://www.rdaregistry.info/termList/RDAMediaType/?language=no

Lenkede data (RDF)

Norsk

RDA value vocabularies

RDA Media Type

A categorization reflecting the general type of intermediation device required to view, play, run, etc., the content of a resource.

Number of concepts:	8
URI:	http://rdaregistry.info/termList/RDAMediaType
Namespace:	http://rdaregistry.info/termList/RDAMediaType/
Api:	http://api.metadataregistry.org/vocabularies/37
Suggested prefix*:	rdamt
Example curie:	rdamt:1001
Changelog feed:	Atom RDF

* registered at prefix.cc

Downloads

- [HTML \(Open Metadata Registry\)](#)
- [Turtle \(text/turtle\)](#)
- [Notation 3 \(text/rdf+n3\)](#)
- [N-Triples \(text/rdf+nt\)](#)
- [RDF/XML \(application/rdf+xml\)](#)
- [RDFa](#)
- [Microdata \(text/microdata+html\)](#)
- [JSON-LD \(application/json | application/json+ld\)](#) (see the [JSON-LD Profile](#))
- [RDF/JSON \(application/rdf+json\)](#)

Languages

- Arabic
- Catalan
- Chinese
- Danish
- Dutch
- English
- Finnish
- French
- German
- Greek
- Hebrew
- Hungarian
- Italian
- Norwegian**
- Polish
- Portuguese
- Slovak
- Spanish
- Swedish
- Ukrainian
- Vietnamese

Norske termer

Values Index

Show entries

Search:

#	CURIE	Label	Definition
#	rdamt:1001	"lydmedier" @no	"En medietype som brukes til å lagre innspilt lyd, laget for bruk med en avspillingsenhet som platespiller, kassettspiller, CD-spiller eller MP3-spiller." @no
#	rdamt:1002	"mikroform" @no	"En medietype brukt til å lagre bilder i redusert størrelse som ikke er lesbar for det menneskelige øye, men må leses ved hjelp av en ..."

- RDA
- RDA Table of Contents
- + 0: Innledning
- Section 1: Recording Attributes of Manifestation & Item
 - 1: Generelle retningslinjer for registrering av attributter for manifestasjoner og eksemplarer
 - 1.0 Gyldighetsområde
 - + 1.1 Terminologi
 - 1.2 Funksjonelle mål og prinsipper
 - 1.3 Kjerneelementer
 - + 1.4 Språk og skriftsystem
 - + 1.5 Type beskrivelse
 - + 1.6 Endringer som krever en ny beskrivelse
 - + 1.7 Gjengivelse
 - + 1.8 Tall uttrykt med talltegn eller ord
 - + 1.9 Tidspunkter
 - + 1.10 Noter
 - 1.11 Faksimiler og reproduksjoner
 - 1.12 Eldre, trykte ressurser
 - + 2: Identifying Manifestations and Items
 - + 3: Describing Carriers
 - + 4: Providing Acquisition and Access Information
- Section 2: Recording Attributes of Work & Expression
 - + 5: General Guidelines on Recording Attributes of Works and Expressions
 - + 6: Identifying Works and Expressions
 - + 7: Describing Content
- Section 3: Recording Attributes of Agents
 - + 8: General Guidelines on Recording Attributes of Agents
 - + 9: Identifying Persons
 - + 10: Identifisering av familier
 - + 11: Identifying Corporate Bodies
- Section 4: Recording Attributes of Concept, Object, Event & Place
 - + 12: Generelle retningslinjer for registrering av attributter for konseptuelle objekter, hendelser og steder

Verktøy og retningslinjer

1 Innstilling

GENERELLE RETNINGSLINJER FOR REGISTRERING AV ATTRIBUTTER FOR MANIFESTASJONER OG EKSEMPLARER

1.0 Gyldighetsområde

Dette kapitlet gir bakgrunnsinformasjon til hjelp ved bruk av retningslinjene og instruksjonene i kapittel 2 RDA-4 RDA for registrering av attributter for manifestasjoner og eksemplarer. Det inkluderer:

- a) en forklaring av nøkkelbegreper (se 1.1.1 RDA)
- b) de funksjonelle målene og prinsippene som er innlagt for retningslinjene og instruksjonene i kapittel 2 RDA-4 RDA (se 1.2 RDA)
- c) kjerneelementene for beskrivelse av manifestasjoner og eksemplarer (se 1.3 RDA)
- d) retningslinjer og instruksjoner som gjelder for de enkelte attributtene i kapittel 2 RDA-4 RDA:
 - i) språk og skriftsystem (se 1.4 RDA)
 - ii) gjengivelse (se 1.5 RDA)
 - iii) tall uttrykt med talltegn eller ord (se 1.8 RDA)
 - iv) tidspunkter (se 1.9 RDA)
 - v) noter (se 1.10 RDA)
- e) generelle retningslinjer for beskrivelse:
 - i) type beskrivelse (se 1.5 RDA)
 - ii) endringer som krever en ny beskrivelse (se 1.6 RDA)
 - iii) faksimiler og reproduksjoner (se 1.11 RDA).

1.1 Terminologi

1.1.1 Forklaring av nøkkelbegreper

Det er en rekke begreper i dette kapitlet og i kapittel 2 RDA-4 RDA som brukes med en bestemt mening i RDA. Disse begrepene er listet opp i artikkel 1.1.2 RDA-1.1.5 RDA.

Kapitler

Hvorfor nye katalogiseringsregler?

Internasjonalt regelverk, tatt i bruk mange nordiske og europeiske land.

De som står bak RDA er

- The American Library Association
- The Canadian Federation of Library Associations
- The Chartered Institute of Library and Information Professionals (CILIP) in the United Kingdom.
- RDA Steering Committee (RSC) har ansvar for vedlikeholdet.

AACR2 oppdateres ikke.

RDA ...

... har regler for hvordan dataelement skal struktureres, tilbyr vokabular, verdier og selve feltene.

... støtter gjenbruk av data fra andre kilder, også andre enn bibliotekstandarder.

... beskriver ikke hvordan data skal kodes i spesifikke kodeformater som for eksempel MARC 21.

RDA ...

... er bedre tilpasset produksjon av metadata i den digitale verden.

...legger til rette å produsere lenkede data.

... strukturerer data etter IFLAs Library Reference Model (LRM), dvs. ny versjon.

Verk

«Markens
grøde»

Uttrykk

Svensk utgave av
Markens grøde

Manifestasjon

1969-utgaven

Eksemplar

Mitt eksemplar

Functional Requirement for Bibliographic Records

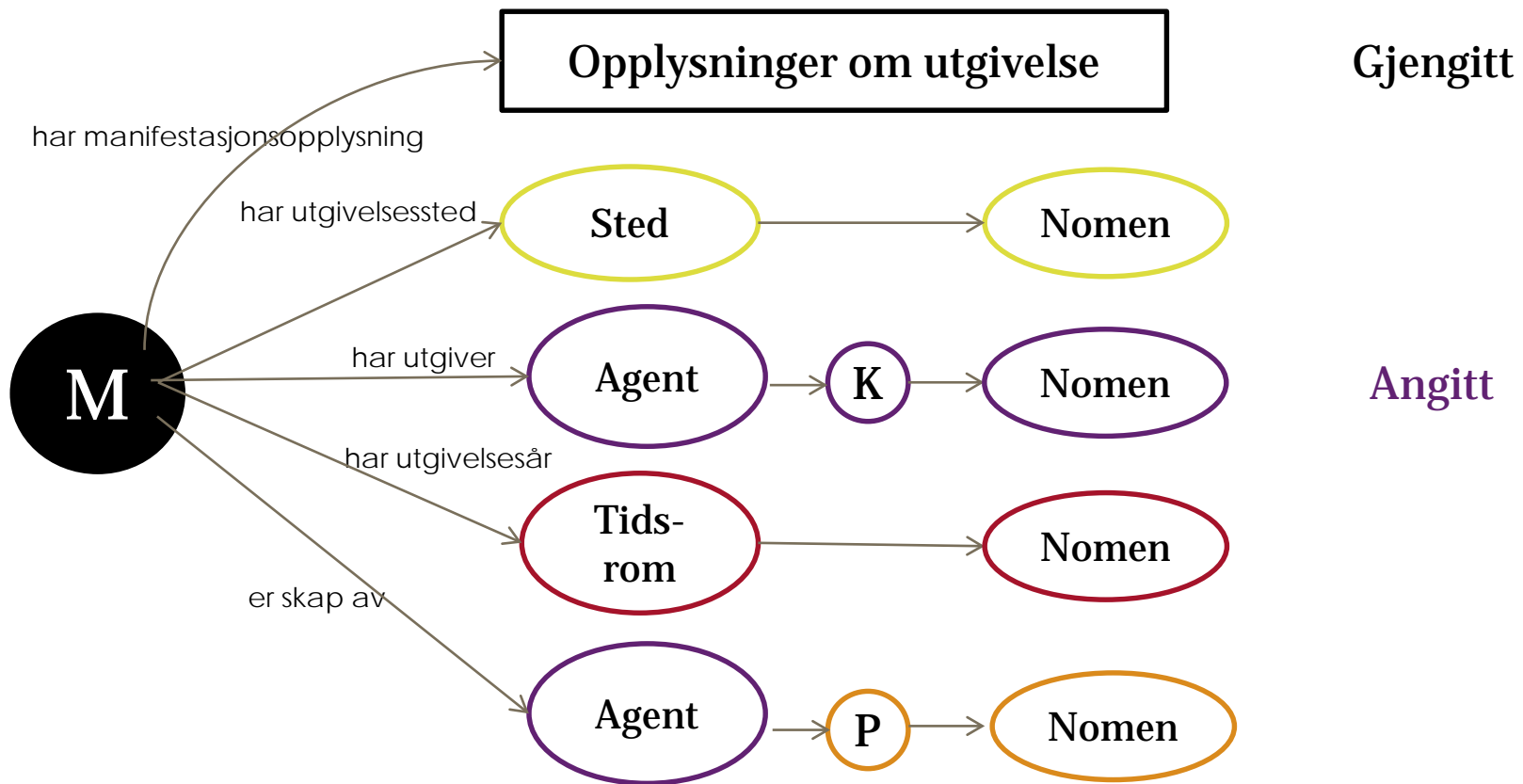
Functional Requirements for Subject Authority Data

$$\text{FRBR} + \text{FRAD} + \text{FRSAD} = \text{LRM}$$

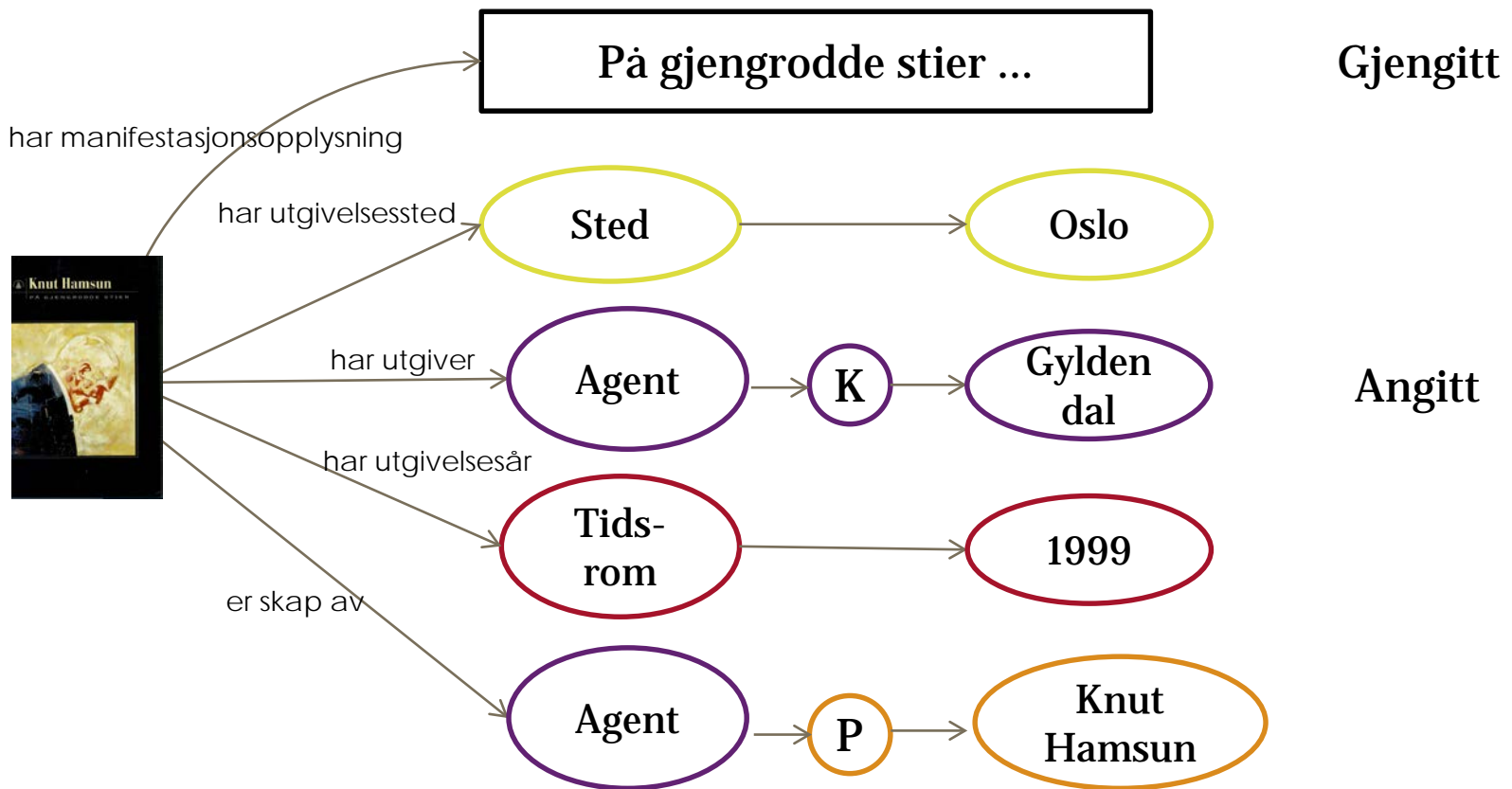
Functional Requirements for Authority Data

Library Reference Model

LRM: «ting» og relasjoner

LRM: beskrivelse med relasjoner

Funksjonelle mål og prinsipper

Differensiering. Dataene skal kunne brukes til å skille en manifestasjon fra en annen.

Tilstrekkelighet. Dataene skal være tilstrekkelige for å dekke brukerens behov for å kunne velge en egnet manifestasjon.

Framstilling. Dataene skal gjenspeile manifestasjonens framstilling av seg selv.

Nøyaktighet. Dataene skal gi supplerende informasjon som korrigerer eller avklarer tvetydige, uleselige eller misvisende framstillinger som kan finnes i informasjonskilder som utgjør del av selve manifestasjonen.

Alminnelig bruk. Data som ikke er gjengitt fra selve manifestasjonen, skal gjenspeile alminnelig bruk.

Funksjonelle mål og prinsipper

Differensiering. Dataene skal kunne brukes til å skille en manifestasjon fra en annen.

Tilstrekkelighet. Dataene skal være tilstrekkelige for å dekke brukerens behov for å kunne velge en egnet manifestasjon.

Framstilling Dataene skal gjenspeile manifestasjonens framstilling av seg selv.

Nøyaktighet. Dataene skal gi supplerende informasjon som korrigerer eller avklarer tvetydige, uleselige eller misvisende framstillinger som kan finnes i informasjonskilder som utgjør del av selve manifestasjonen.

Alminnelig bruk. Data som ikke er gjengitt fra selve manifestasjonen, skal gjenspeile alminnelig bruk.

Hva blir nytt?

Større valgfrihet.

Mindre bruk av forkortelser.

Mindre bruk av skarpe klammer.

Regelen om tre blir borte.

020 \$a 978-82-690811-0-7 \$q **innbundet**

111 \$a Glade gale galla gutters

gourmet gilde \$4 aut

245 \$a Det glade gilde

264 \$a [Oslo] \$b Glade gale galla

gutters gourmet gilde \$c 2017

300 \$a 240 **sider** \$b **fotografier i farger**

\$c 28 **cm**

336 \$a tekst \$2 rdaco

337 \$a uformidlet \$2 rdamt

338 \$a bind \$2 rdact

KATALOGISERINGS

REGLER

Hva blir nytt?

Generell materialbetegnelse erstattes av innhold, medium og bærer.

020 \$a 9788793209435 \$q heftet

100 \$a Bjørneboe, Jens \$d 1920-1976 \$4
aut

245 \$a Drømmen og hjulet \$c Jens
Bjørneboe ; oversat af Jannie Jensen

264 \$a [Roskilde] \$b Batzer & Co \$c 2017

300 \$a 264 sider ; \$c 21 cm

336 \$a tekst \$2 rdaco

337 \$a uformidlet \$2 rdamt

338 \$a bind \$2 rdact

Hva blir nytt?

«Take what you see».

Behold bruk av store og små bokstaver og tegnsetting slik den er.

Oppfyller brukerkravet om å kunne identifisere ressursen.

Støtter maskintranskribering for digitaliserte og digitalt fødte manifestasjoner.

Hva blir nytt?

4 mulige registreringsnivå:

Ustrukturert beskrivelse:

Boka er skrevet av Jo Nesbø

Strukturert beskrivelse:

Nesbø, Jo, 1960-

Identifikator:

90356569 (autoritetsid. fra Nasjonalt autoritetsregister for personer og korporasjoner)

IRI (International Resource Identifier):

<http://id.loc.gov/authorities/names/n2002049296.html>

Alternative regler

3.5.1.3

Registrering av mål 2013/07

Hvis ikke annet er oppgitt, registreres mål i centimeter rundet opp til neste hele centimeter og angis med det metriske symbolet *cm* (f.eks. hvis høyden måler 17.2 centimeter registreres *18 cm*).

Alternativ LC-PCC PS NLA PS BL PS D-A-CH SKL LAC/BAC-BAnQ KBSP

Registrer mål i det målesystemet som foretrekkes av institusjonen som lager beskrivelsen. Bruk symboler eller forkortelser for måleenheter i henhold til instruksjonene i bilag B([B.5.1 RDA](#)).

Behov for nasjonale retningslinjer

Nasjonale retningslinjer

Nasjonale retningslinjer må lages og publiseres i RDA Toolkit (f.eks. transkribering og store/små bokstaver).

Gjenbrukes fra andre, får råd fra Den norske katalogkomité.

Overgang til MARC 21 er forutsetning for RDA

MARC 21 er gjort klart for RDA. NORMARC er det ikke.

Konvertering fra NORMARC til MARC 21.

Metadatalleveranser i MARC 21.

Ta i bruk ...

Nasjonalbiblioteket har
ansvaret.

Samarbeid med
katalogkomiteen, metadata- og
systemleverandører.

Ta i bruk ...

Starter i Nasjonalbiblioteket og hos Bokbasen (og Biblioteksentralen).

Deretter andre bibliotek.

Opplæring på nett.

- RDA
- RDA Table of Contents
- + 0: Innledning
- Section 1: Recording Attributes of Manifestation & Item
 - 1: Generelle retningslinjer for registrering av attributter for manifestasjoner og eksemplarer
 - 1.0 Gyldighetsområde
 - + 1.1 Terminologi
 - 1.2 Funktionelle mål og prinsipper
 - 1.3 Kjerneelementer
 - + 1.4 Språk og skriftsystem
 - + 1.5 Type beskrivelse
 - + 1.6 Endringer som krever en ny beskrivelse
 - + 1.7 Gjengivelse
 - + 1.8 Tall uttrykt med talltegn eller ord
 - + 1.9 Tidspunkter
 - + 1.10 Noter
 - 1.11 Faksimiler og reproduksjoner
 - 1.12 Eldre, trykte ressurser
 - + 2: Identifying Manifestations and Items
 - + 3: Describing Carriers
 - + 4: Providing Acquisition and Access Information
- Section 2: Recording Attributes of Work & Expression
 - + 5: General Guidelines on Recording Attributes of Works and Expressions
 - + 6: Identifying Works and Expressions
 - + 7: Describing Content
- Section 3: Recording Attributes of Agents
 - + 8: General Guidelines on Recording Attributes of Agents
 - + 9: Identifying Persons
 - + 10: Identifisering av familier
 - + 11: Identifying Corporate Bodies
- Section 4: Recording Attributes of Concept, Object, Event & Place
 - + 12: Generelle retningslinjer for registrering av attributter for konseptuelle objekter, hendelser og steder

Verktøy og retningslinjer

1 Innstilling

GENERELLE RETNINGSLINJER FOR REGISTRERING AV ATTRIBUTTER FOR MANIFESTASJONER OG EKSEMPLARER

1.0 Gyldighetsområde

Dette kapitlet gir bakgrunnsinformasjon til hjelp ved bruk av retningslinjene og instruksjonene i kapittel 2 RDA-4 RDA for registrering av attributter for manifestasjoner og eksemplarer. Det inkluderer:

- a) en forklaring av nøkkelbegreper (se 1.1.1 RDA)
- b) de funksjonelle målene og prinsippene som er innlagt for retningslinjene og instruksjonene i kapittel 2 RDA-4 RDA (se 1.2 RDA)
- c) kjerneelementene for beskrivelse av manifestasjoner og eksemplarer (se 1.3 RDA)
- d) retningslinjer og instruksjoner som gjelder for de enkelte attributter i kapittel 2 RDA-4 RDA:
 - i) språk og skriftsystem (se 1.4 RDA)
 - ii) gjengivelse (se 1.5 RDA)
 - iii) tall uttrykt med talltegn eller ord (se 1.8 RDA)
 - iv) tidspunkter (se 1.9 RDA)
 - v) noter (se 1.10 RDA)
- e) generelle retningslinjer for beskrivelse:
 - i) type beskrivelse (se 1.5 RDA)
 - ii) endringer som krever en ny beskrivelse (se 1.6 RDA)
 - iii) faksimiler og reproduksjoner (se 1.11 RDA).

1.1 Terminologi

1.1.1 Forklaring av nøkkelbegreper

Det er en rekke begreper i dette kapitlet og i kapittel 2 RDA-4 RDA som brukes med en bestemt mening i RDA. Disse begrepene er listet opp i artikkel 1.1.2 RDA-1.1.5 RDA.

Kapitler

Juni: Revidert versjon av RDA Toolkit på engelsk.

Tidlig 2019 Norsk versjon av RDA Toolkit -tjenesten foreligger.

Oktober: Norske retningslinjer, opplæring i Nasjonalbiblioteket, Bokbasen og Biblioteksentralen. Opplæring tilgjengelig på nett. **2019**

2019 Bokbasen og Nasjonalbiblioteket leverer metadata i henhold til RDA i MARC 21.

Lesestoff

Bibliotekutvikling.no:

<https://bibliotekutvikling.no/ressurser/kunnskapsorganisering/kunnskapsorganisering-utvikling/rda-resource-description-and-access/>

<https://bibliotekutvikling.no/ressurser/kunnskapsorganisering/verktoykasse-for-kunnskapsorganisering/marc-formater/>

RSC strategy and RDA internationalization / Gordon Dunsire:

Video (LRM starter 30:35 inn i filmen)

<https://librisbloggen.kb.se/2016/06/20/rsc-strategy-and-rda-internationalization-presentation-fran-selmathon/>

Powerpoint

<https://www.youtube.com/watch?v=LMh2rqlupvQ&list=PLZVkeICvA5-EDzekxA12jmyoMgnISgYxJ&index=1>

Lesestoff

The IFLA Library Reference Model and RDA / Amanda Sprochi

<http://connect.ala.org/files/ALCTS-FRBR-IG-2017-Annual-Amanda-Sprochi.pdf>

Litt mer grundig om RDA:

http://www.bibsyskonferansen.no/files/2018/03/RDA_Keiserens.pdf

Nyeste statusrapport om 3R: <http://www.rdatoolkit.org/3Rproject/SR4>

KB, Sverige om RDA: <http://www.kb.se/bibliotek/Metadata/RDA/Om-RDA/>

Takk for meg!
Hilde.hogas@nb.no

RDA-gruppen i Nasjonalbiblioteket:
RDA@nb.no

